

самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання в контексті її педагогічної складової.

Список використаних джерел:

1. Kravets S.A. Technology for developing professional competencå of vocational training teachers. *Scientific Herald of the Institute of vocational education and training of NAES of Ukraine. Professional Pedagogy*. 2019. № 19. P. 80–85.
2. Рибалко В.В. Професійний розвиток. *Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України*; голов. ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179).
4. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник / вид. 2-ге, доп. й вип. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Світлана Масліч,

методист ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»,
кандидат педагогічних наук

Зміни, які відбуваються у галузі освіти, породжують низку завдань для закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О). Про це наголошується в низці нормативних документів, у т.ч. Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року. Зокрема, у документі порушується проблема невідповідності підготовки кваліфікованих робітників потребам суспільства. У переліку проявів зазначеної проблеми названо «невідповідність змісту освіти та методики викладання вимогам сучасного ринку праці та потребам особи» [1] й водночас визначено базові завдання щодо реформування професійної (професійно-

технічної) освіти (П(ПТ)О), серед яких – забезпечення її якості. Крім того, в документі наголошується на необхідності вдосконалення системи підготовки педагогічних працівників у сфері П(ПТ)О та запровадження мотиваційних механізмів стимулювання професійної діяльності й розвитку педагогів.

Загалом, якщо говорити про поняття «якість професійної (професійно-технічної) освіти», доречно зупинитися на дослідженнях В. Радкевич, яка, обґрунтовуючи підсистеми якості професійної освіти і навчання, дає визначення даних понять як «динамічне інтегративне утворення, властивості якого можуть задовольнити встановлені або передбачувані потреби суспільства, окремих соціальних груп і громадян в отриманні професійної освіти, набутті професійної компетентності» [2, с. 6].

Якість підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у першу чергу залежить від рівня професійної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, їхньої професійної придатності, мобільності, креативності, здатності підвищувати свій кваліфікаційний рівень. Сьогодні майстер виробничого навчання чи викладач ЗП(ПТ)О не може зупинятися у своєму професійному розвитку, адже виробничі технології, методи обслуговування постійно змінюються, й майбутнього кваліфікованого робітника необхідно готувати до цих змін. Власне, змінюється і сам зміст навчання, з'являються нові форми і методи організації освітнього процесу. Саме тому педагог ЗП(ПТ)О повинен стати для учнів наставником, тьютором, фасилітатором, ментором. Все це потребує від педагогів постійного навчання, тобто навчання впродовж життя.

Відомо, що сучасна система підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О відрізняється від традиційної, коли майстер виробничого навчання чи викладач один раз на п'ять років підвищував свій професійний рівень через курси підвищення кваліфікації. Для нинішніх умов такий термін є надто великим. Наразі підвищити рівень професійної майстерності можна в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти (табл. 1).

**Підвищення кваліфікації через реалізацію концепції навчання
впродовж життя**

Освіта	Характеристика	Форми здобуття	Місце навчання
Формальна	Здобувається відповідно до ліцензованих освітніх програм закладів післядипломної освіти. Розширює отримані знання з фаху у закладах вищої освіти.	Очна (курси підвищення кваліфікації, семінари, тренінги), дистанційна (дистанційні курси, он-лайн конференції, вебінари), очно-дистанційна (очно-дистанційні курси)	Заклади післядипломної освіти
Неформальна	Здобувається за освітніми програмами. Може завершуватися присвоєнням часткових кваліфікацій. Допомагає швидко отримати необхідні знання та навички.	Очна (тренінги, семінари, майстер-класи), дистанційна (дистанційні курси, вебінари)	Приватні установи, платформи дистанційного навчання
Інформальна	Передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей під час повсякденної діяльності. Така навчальна діяльність не фіксується документально.	Відеоуроки, медіа-консультації, спілкування з колегами, читання спеціалізованої літератури	Заклади освіти, бібліотеки, мережа Інтернет тощо.

Джерело: складено автором на основі [3].

Принагідно зазначимо, що важливе значення для професійного розвитку педагогічних працівників ЗП(ПТ)О має й вивчення міжнародного досвіду підготовки кваліфікованих робітників. Цьому сприяє стажування за кордоном, співпраця з європейськими закладами професійної освіти, організація виробничої практики в країнах зарубіжжя. Таким чином, знайомство зі світовими стандартами підготовки кваліфікованих робітників поглиблює рівень оволодіння сучасними методиками професійного навчання, що є необхідним в умовах нинішньої освітньої реформи.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року»: розпорядження Кабінету Міністрів України 12.06.2010 № 419-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80>.
2. Радкевич В.О. Науково-методичне забезпечення якості професійної освіти і навчання. *Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи*: зб. наук. пр. / редкол.: В.О. Радкевич (голова) та ін.; ІІТО НАПН України. Київ: Поліграфсервіс, 2015. Вип. 6. С. 5–20.
3. TEACHHUB. URL: <http://teach-hub.com/formalna-neformalna-ta-informalna-osvita-vchitelya/>

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (з досвіду роботи)

Зоя Панченко,

старший майстер, викладач Державного навчального закладу «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»

Соціально-економічний розвиток суспільства, динамічні зміни на ринку праці зумовили необхідність реформування і системи професійно-технічної освіти. Сучасна система професійно-технічної освіти спрямована на вирішення складних завдань підготовки кваліфікованих робітників відповідно до потреб економіки держави та відповідної галузі виробництва з урахуванням нахилів, уподобань, вибраного рівня кваліфікації, світогляду. У забезпеченні якісних результатів професійної підготовки кваліфікованих робітників особлива роль належить майстру виробничого навчання, його професійно-